

RACENS TYRE

FEBRUAR 2023

Tekst: Torben Lund, Chefkonsulent, Avlsforeningen Dansk Holstein

Så er årets første store danske kørsel gennemført. Her forsøger vi at komme med vores bud på hvilke tyre du bør overveje lidt ekstra opmærksomhed.

DET STORE OVERBLIK

Vi har sagt det før, udbuddet er stort. Sådan er det bare i Holstein-verden. Så det kan være svært at omtale alle aktuelle tyre, for selv os der arbejder med emnet året rundt, kender ikke alle tyre der er tilgængelige. Et blik på den aktuelle NTM-liste fra beregningerne her i februar måned viser at 7 forskellige lande er repræsenteret på listen over Top-50 på NTM. Og der ville sikkert være endnu flere lande, hvis alle tyre havde et NTM. Det ville være ønskescenariet.

Som det fremgår af tabel 1, så er det generelle niveau højt. Et gennemsnitligt Y-indeks på knap 130 siger

bare noget om hvor vi som race bevæger os hen. Det går stærkt. Men glædeligt er det tillige at se, at vi samtidigt bevæger os i den rigtige retning for nogle af de andre egenskaber. Det er styrken ved at arbejde efter et total indeks som NTM, hvor vi forsøger at tage højde for flere egenskaber på samme tid. Som det også fremgår af tabellen, så dækker det også over nogle store variationer. NTM er et udmærket redskab til at lave din grovsortering, men gør dig den tjeneste at gå bagom tallene og se hvilke tyre der passer bedst til dit avlsmål og din besætning.

	NTM	Y-indeks	Frugtbarhed	Yversundhed	Malkeorganer	Holdbarhed	Sparet foder
Gns. Top-50	35,6	129,8	104,5	105,4	110,1	112,0	97,3
Variation	33-43	118-142	93-118	90-119	94-124	102-124	82-120

Tabel 1. Top-50 for NTM med angivelse af de gennemsnitlige avlsværdital for en række egenskaber.

AKTUELLE TYRE

VH Newyear (VH Nader x VH Bahrian) fastholder sin position som nr. 1. En position han har haft siden august 2022. Læs DH-3-2022 for yderligere kommentarer om denne tyr. En lille håndfuld af tyrene er født i 2022, så her må vi nok væbne os med lidt tålmodighed inden sæden er til rådighed. Det gælder især for alle 3 tyre der følger lige efter VH Newyear på TOP-50. De er alle "new kids in town", altså født i 2022. En af dem er **VH Selly P**. Vi har omtalt ham før. En VH Sunray P søn der kommer ud af VikingGenetics eget ET program i Sverige. Rigtig mange gode avlsværdital og velegnet til dig der ønsker mindre køer. Det kommer også til udtryk i form af et godt indeks for Sparet Foder. Læs mere om ham i sidste nummer af Dansk Holstein, 3-2022. Og til dig der har set dig fristet til at bruge Jersey på Holstein for at få mindre køer, så overvej i stedet at bruge tyre som VH Selly P. Husk dine afkom forbliver sortbrogede, og det er nu en gang lettere at omsætte renracede Holstein kvier end krydsningskvier, hvis det nu skulle vise sig at du får opdræt i overskud.

På femte pladsen over TOP-50 finder du SEMEX tyren **Forward** (Brave x Frazzled) der kommer med flotte +39 i NTM. Sæden er endnu ikke i Danmark, men det varer sikkert ikke så længe. Han har plus over det meste. Skulle give middelstore køer, og et eksteriør der ligger lidt over gennemsnittet. Han har ligeledes et højt RZG på 164 i Tyskland.

VH Newyear fastholder sin position som toptyr i Danmark.

Jeg har nævnt tidligere **VH Aladdin** (Altazazzle x Topnotch). Jeg synes stadig der er mange gode egenskaber ved denne tyr, så jeg kan ikke lade være med igen at nævne den-ne franskfødte tyr. NTM på +38 og hovedsageligt plusser over hele linjen. Han er en af fem tyre i TOP-50 som ligger med 120 i malkeorganer eller mere. De fire andre er VH Nader (efterhånden en gammel travet), mens de andre er hollandske Fugleman, VH Snap P RC og VH Vilant.

Har du særlig fokus på frugtbarhed, så kunne den tyskfødte tyr VH Nira P RC (VH Nippon P x Dream P RC) være en mulighed. Han står med et avlsværdital for 118 for frugtbarhed og ligger i øvrigt godt til for flere af de bløde egenskaber, men også for lemmer og malkeorganer. Udover han giver lidt mindre køer, så er han bærer af Både det pollede gen og det røde gen.

Udover Forward som jeg har allerede omtalt, så findes der udover en række udenlandsk ejede tyre, alle med et NTM på + 35 eller mere. Det er tyre som tyre Peak Rainnow, Altaregulu, DG Peace, DG Space og AltaAlanzo.

Alle har tidligere været omtalt i tidsskriftet Dansk Holstein, hvis vi lige ser bort fra AltaAlanzo. Sidstnævnte ser på overfalden meget tilforladelig ud, men går du lidt bag om tallene så skal du tage højde for en tendens til rette haser og tynde patter. To egenskaber som er i fokus hos mange kvægbrugere netop nu.

POLLEDE TYRE

Efterspørgslen efter pollede tyre er god, særlig de homozygotiske, men du skal udenfor TOP-50 for at finde den første PP-tyr, nemlig **VH San PP RC** (Sauna P RC x Builder P). NTM på +30 og et ganske fornuftigt Y-indeks på 130. Lidt af et "outcross" i den pollede verden. Kan du stilles tilfreds med heterozygotiske pollede tyre, så går du ikke helt så meget på kompromis med NTM, idet du finder fire Pp-tyre med et NTM på + 35 eller mere. Udover førnævnte VH Selly P og VH Nira P RC, så har du VH Sims P RC (VH Sale P RC x VH Raggat) og finskfødte VH Yipee P (Youngster x Bobby). Ved først nævnte skal du være opmærksom på en tendens til rette haser, mens det for for den sidste tyr gælder, at udover lidt anderledes afstamning, at tyren endda er bærer af A2A2 og BB i kappakasin. Han bliver dog først et år gammel til maj, så mon ikke vi skal hen lidt på sommeren inden sæden er til rådighed.

AFPRØVEDE TYRE

Afprøvede tyre udmærker sig ved at der er som regel er rigtig mange døtre bag tyrens avlsværdital. I dag anvendes de genomiske tyre ret så intensivt, særligt i begyndelsen, hvilket betyder at overgangen fra genomisk til afprøvet kan være ret pludselig. I dag er det ikke usædvanligt vi ser tyre der er knap 5 år gamle og som allerede har flere hundrede døtre i sine indekser. Erfaringerne viser dog, at det man skal være lidt forsigtig med at udnævne en sådan tyr til at være en "endelig" afprøvet tyr (en tyr hvor tallene ikke ændrer sig så meget længere).

En god tommelfingerregel er at tyren skal være 6 år gammel inden vi ser tyrens "sande" avlsværdital. Holder tyren så til gengæld et godt niveau, så er der ikke noget i vejen for at tyren bliver flittigt brugt igen. Et godt eksempel, på tyre der kan have svært ved at leve op til de allerførste døtre informationer, er tyren **VH Boman**. I november startede han ud med flotte +37 i NTM, men nu er han fire måneder senere faldet med 8 NTM-enheder. Du kan ikke undgå at blive lidt forskrækket over en sådan udvikling, så mon ikke de fleste lige vil vente og se tiden lidt an.

En anden tyr som til gengæld ligger godt til er VH Deco RC. Han er nu blevet 6 år gammel og er steget med +2 NTM enheder til flotte +33 i forhold til sidste beregning. Desværre lever tyren ikke længere,

En anden tyr som oplever en ganske flot stigning i forhold til seneste beregning, er den franske tyr Nuberon. Denne Superhero søn er

Nuberon klarer sig godt i Danmark i dag med +32 i NTM

En anden tyr som oplever en ganske flot stigning i forhold til seneste beregning, er den franske tyr Nuberon. Denne Superhero søn er steget fra +24 i NTM til +32. Det skyldes især en stigning på 8 enheder for ydelse. Har ligeledes en flot sundhedsprofil. Hans dårligste egenskab er 90 for lemmer hvilket skyldes en tendens til tætstillede haser. Ligeledes ligger han ikke så godt til for Sparet Foder. En anden udenlandsk tyr som jeg også lige vil nævne, er tyske Youngster (ABS YOY x Afterburne). Foreløbigt et NTM på +39, dog baseret på et mindre antal døtre i Norden (66 døtre). I Interbull regi har han dog over 1.000 døtre. Han er steget med +9 NTM-enheder, hvilket skyldes en stor stigning for ydelse. Det ser ud til at han kan give rette haser, og så ligger han ikke så godt til når det gælder ungdyroverlevelse. Han er imidlertid blot 5 år gammel, så jævnfør tidligere, så ville jeg lige vente og se tiden an. VH Crown kender de fleste. Han er blevet 5 år gammel og ligger i dag med et NTM på +25, et fald på 2 enheder i forhold til sidst. Det skyldes især et nyt avlsværdital for Sparet Foder der er faldet 14 enheder i fht. til november, så i dag ligger han blot på 81.

Det er især hans avlsværdital for stofskifte der er gået i et direkte fald, nemlig fra 93 til nu 79. Nuvel det er et avlsværdital med lav sikkerhed, men mon ikke det indikerer noget alligevel.

INDEKS FOR SPARET FODET

I hele taget så er der flere tyre denne gang som aktuelt oplever et fald i deres avlsværdital for Sparet Foder. Det tyder på at det er især for delindekset stofskifte at vi ser denne udvikling. Indekset for stofskifte er en del af det overordnede indeks for Sparet Foder. Flere tyre er faldet med op til 10 enheder eller mere i fht. til sidste kørsel. Det er nok noget vi skal vænne os til, for i takt med at der generelt kommer flere registreringer til for stofskifte, så stiger spredningen på indekset. Det ser du også indirekte når du nærstuderer tallene i tabel 1. Her ser du for det indeks en ret så stor variation for

